

FMT-01

Bachelor's Degree Programme (BDP)

Assignment

(for July-2023 and January-2024 sessions)

Foundation Course in Marathi (FMT-01)

Last Date : 31.3.2024 for July-2023 session &
Last Date : 30.9.2024 for January-2024 session

School of Humanities
Indira Gandhi National Open University
Maidan Garhi, New Delhi-110068

प्र. क्र. 1) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येका एका वाक्यात लिहा: (05)

1. कायद्याच्या राज्याला केव्हा अर्थव्यवस्था उदरगार जाई?
2. व्यावहारिक पत्रे लिहिताना कोणती काळजी घ्यावी लागते?
3. कार्यालयीन टिप्पणीच्या कागदावर शिरोभागी उजवीकडील कोपऱ्यात काय लिहावे?
4. 'सांबर' या एकांकिकेतील पात्रांची नव्वे सांगा.
5. म. फुलगांधासून डॉ. आंबेडकरांपर्यंत प्रत्येकाने परिवर्तनाचे प्रभावी इत्यार म्हणून कशाचा पुरस्कार केला?

प्र. क्र. 2) रिकाम्या जागी शब्द भरा:

1. निबंधलेखन करण्यापूर्वी ... टाचण करून संबंधित विषयाची रूपरेखा तयार करावी.
2. 1885 ते 1920 या काळात ... कवितेच्या परिशीलनाने मराठी कवितेचे वळण बदलले.
3. महायुद्धामुळे .... जीवण संहारक सामर्थ्य लक्षात आले.
4. 'कातरवेळ' या कथेच्या प्रारंभी ... वेळेचे वर्णन आहे.
5. एकीकडून उच्चारण आणि दुसरीकडून वाक्यरचना यांमधील .. हा महत्त्वाचा दुवा आहे.

प्र. क्र. 3) कंसात दिलेल्या सूचने प्रमाणे करा:

1. धरटे, भाषण (या शब्दांची सप्तमी विभक्तीची एकवचनी व बहुवचनी रूपे लिहा.)
2. मधुर, शन (या शब्दांपासून भाववाचक नामे बनवा.)
3. बराटेवडे, राष्ट्रगीत (या शब्दांमधील समास ओळखून त्यांचा विग्रह करा.)
4. सकाळी लौकर न्याहरी करावी. (आसार्थ करा.)
5. 'जीव' (या शब्दांना उपसर्ग लावून तीन वेगळे शब्द बनवा.)
6. 'काना'मगून आली ..... (म्हण पूर्ण करा.)
7. ह्या दीवसाची आम्ही मोठ्या आतुरतेने वाट पहात होतो. (शुद्धलेखनाच्या चुका दुरुस्त करा.)

प्र. क्र. 4) खालील विषयांवर जाहिरातलेखन करा:

1. कुरिथर कंपनी
2. कपड्यांच्या दुकानातील सेल.
3. शास्त्रीय संगीताचा कार्यक्रम

प्र. क्र. 5) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 300 शब्दांत लिहा :

1. विभूतिपूजा लोकशाहीला मारक कशी असते, ते स्पष्ट करा. (30)
2. "जे न देखे रवी, ते देखे कवी" या कल्पनेचा विस्तार करा.
3. वाक्याचे प्रकार सोदाहरण सांगा.

प्र. क्र. 6) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 150 शब्दांत लिहा :

1. चेलम्याचे पाणी पिण्याविषयी प्रल्हादच्या मनात कशी चळवळ
चलविचल झाली? (18)
2. 'आकाश' या लघुनिबंधात लेखकाने आकाशाविषयी जे
चिंतन केले आहे, त्याचे सार सांगा.
3. 'सांबर' या एकांकिकेतील अखेरचा नाट्यप्रसंग वर्णन करा.

प्र. क्र. 7) टिपणे लिहा :

1. बातम्यांचे महत्त्व.
2. अर्थाचे प्रमुख प्रकार.
3. स्त्रीची बदलती भूमिका.
4. जाहिरातीचे घटक
5. गुंड्याभाऊंच्या वैयक्तिक तपासण्या

प्र. क्र. 8) तुमच्या जवळच्या मित्राच्या / मैत्रिणीच्या घरी तुम्ही जेवायला गेल्या
होता. त्या भोजनाचा आनंद व्यक्त करणारे पत्र त्याला / तिला लिहा. (05)

प्र. क्र. 9) खालील उताऱ्याचे सारांशलेखन करा. (04)

लोकभाषा जेव्हा समृद्ध होतील, त्या जेव्हा ज्ञानभाषा बनतील तेव्हा आपोआप तो समाज समृद्ध बनेल. आणि त्या लोकभाषांना समृद्ध करण्यासाठी अनुवाद महत्त्वाचे कार्य करत असतो. कारण जगभरातील अन्य भाषांमध्ये जे ज्ञान-विज्ञान, तंत्रज्ञान आहे, त्यांच्या लोकभाषा वा स्थानिक भाषांमध्ये अनुवाद झाल्यास या भाषा निश्चितच समृद्ध होतील. मात्र ही अनुवादप्रक्रिया ओसपणे राबविण्यासाठी तसे शासनस्तरावर, सामाजिक संस्थांच्या स्तरावर जोमदारपणे प्रयत्न होणे गरजेचे आहे. आज जगभर इंग्लिश ही भाषा महत्त्वाची मानली जाते. या भाषेत सर्वांत प्रथम अन्य भाषांतील साहित्य अनुवादित होते. हेही काही अन्य कारणांपैकी एक महत्त्वाचे कारण असल्याचे मानले जाते. जगातील चिनी, रशियन, फ्रेंच, जर्मन, जपानी अशा विविध भाषांतील साहित्यिक समजावून घ्यावा लागतो. कारण तसे नवे विचार या पद्धतीचे प्रयत्न देशी भाषांच्या संदर्भात फारसे होताना दिसत नाहीत. अन्य परकीय भाषांतून ज्ञान-विज्ञान, तंत्रज्ञान, नवे विचार देशी भाषांमध्ये आणणे पाहिजेत. त्याबरोबरच देशी भाषांमध्ये जे काही सांस्कृतिक जीवन आहे, त्यांची म्हणून जीवन जगण्याची जी

काही पद्धत आहे त्या बाबींचा देखील परभाषकांना परिचय होणे गरजेचे आहे. आणि अशा सांस्कृतिक संदर्भांच्या वरनाची जबाबदारी अनुवाद समर्थपणे पेलू शकतो. मात्र अशा देशी भाषांतील साहित्य अन्य परभाषेमध्ये जाण्याचे प्रमाण हे खूप तुरळक अशा स्वरूपाचे उगरे. आपण जेव्हाचा शेक्सपियर वाचून हैराण होतो. त्याला जगभर मोठा नाटककार मानले जाते. त्या पाठीमागे शेक्सपियरची गडमशीन गुणवत्ता तर आहेच, परंतु जेव्हाची वासाहित्य रणनीती देखील आहे, हे विसरून चालणार नाही. एखादा गटेसारखा साहित्यिक इंग्लिशमध्ये अनुवादित झालेले कालिदासाचे 'शाकुंतल' वाचतो आणि ते डोक्यावर घेऊन नाचतो. म्हणजे या देशी/ भारतीय भाषांमध्ये जे सत्त्वशील असे साहित्य आहे, जी संस्कृती वा ज्ञानव्यवस्था आहे, ती अन्य परकीय / पश्चात्य भाषकापर्यंत पोहोचायला हवी. त्यासाठी अनुवादप्रक्रियेला गती मिळायला हवी.
